

17
14
2
1.
3.
9.
17
1.
2
3.

B. C. D.

DISSERTATIO JURIDICA

12

DE

1727 2

INOFFICIOSA
DONATIONE,

no

QVAM

PRAESIDE

DN. JEREMIA EBERHARDO

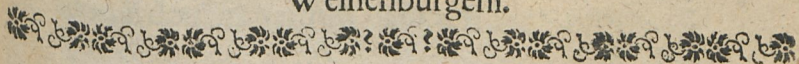
LINCKIO,

Profess. Jcto & Can. Thomano,

SOLENNI Censuræ subjiçiet

Die: Maij. M DCC XXVII.

GEORGIVS FRIDERICVS ANTHON,
Weissenburgenf.

ARGENTORATI,

Literis GEORG. ADAMI PIESCKERI, Univers. Typogr.

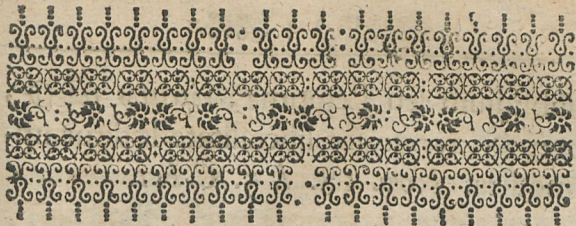

180.

DEO,
PATRIÆ,
PARENTIBUS
ET
AMICIS.

ii

DISSERTATIO JURIDICA
DE
INOFFICIOSA
DONATIONE.

§. I.

ONATIO INOFFICIOSA
est liberalitas, quæ contra
pietatis erga certas perso-
nas necessariò exercendæ
officium facta est. Tunc

autem contra suum egisse officium cen-
sentur donantes, cùm debitum bonorum

A 2

subsi-

subsidium seu Legitima, νόμιμον μέγεθος, λάχθος ποσημύθειον liberalitate læditur immodica. Nov. 18. l. 5. C. b. t.

§. II.

Nam, si pater vel mater l. 1. § 2. C. b. aut filius l. 4. b. pene universas facultates suas, dum agerent in rebus humanis, factis donationibus sive in quosdam liberos sive in extraneos exhausti l. 1. C. b. t. atque id impetu quodam immensæ liberalitatis, l. 2. b. t. aut ad eludendam inofficiosi querelam, d. l. 1. b. aut intervertendæ quæstionis inofficiosi causa l. 8. b. factum fuerit, tales donationes revocandas seu corrigendas esse primùm *ratio naturalis*, postea *juris analogia*, denique *Imperialis voluntas* & suasit, & docuit, & voluit.

§. III.

Equidem Regula nobis traditur verissima

riffima, Donationem, quæ per *Constitutiones suis viribus nititur, nec indiget alieno adminiculo l. 2. b. t.* temerè revocari non posse; Non ignoratur quoq; quemlibet rerum suarum, dum vivit, moderatorem esse & arbitrum. Verum uti Regula quævis, cum in aliquo vitiata est, officium suum perdit *l. 1. de R. I.* atque ob speciales rationes ex circumstantiis deductas singularibus exceptiones admittit, ita & hoc in casu *Jura suadent, docent, jubent*, ut Donatio ritè facta revocari, & arbitrium Domini res suas in alium transferre volentis infringi possit.

§. IV.

Scilicet cum benevolus affectus nullibi certior, quam in liberalitatis, & præsertim magnæ, exercitio appareat, natura impellit & ratio suadet, erga illos tam amabili nos ferri debere impetu, quos quam maximè diligimus

gimus. Quis autem amicioꝛ esse & potest & debet, quam qui sanguinis mei fontem & originem, propaginem, particulamque constitit? Nos Sanguinem, Sanguis nos conservat, nutrit, exhilarat. Eundem itaque sibi benefaciendi mutuū impulsū & quasi magneticū ut in sanguine antea unito, ita postea diviso, permanere necessē est. Ergo liberalitates *liberos*, ut sanguinis nostri *propagines* *Parentes*, ut sanguinis nostri *scaturigines*, *fratres* ut sanguinis *particulas* certissimas, spectare magis naturā debent, quam extraneos. Ergo Natura ipsa Donationes, quibus cognationis naturalis vinculum læditur, tanquam contra sanguinis & amoris officium factas considerare voluit.

§. V.

Non itaque mirum, quod Legislatori placuerit, testaturos quoslibet parentes

rentes, liberos & certo casu fratres ad quamdam portionem sibi necessario relinquentiam, quam LEGITIMÆ titulo insigniverunt, obstringere; Et quidem eo effectu, ut, si liberi vel parentes silentio sint prætermitti, ultima voluntas nullitati; si ritè, sed inique exheredati, querelæ inofficiosi testamenti subiaceat.

§. VI.

Quia vero inventa lege, inventa est fraus, pessimi mortalium sanguinem suum auerfantes, ad eludendam inofficiosi testamenti querelam, ita ratiocinati sunt: Nullo condito testamento, querelam inofficiosi locum plane non habituram; Inter vivos Donationem factam temere revocari non posse; Legitimam denique non esse, nisi post mortem; Legitimam quippe partem esse hereditatis, Hereditatem autem non esse viventis, sed mortui.

Hinc

Hinc ad submovendam liberorum querelam donationibus inter vivos immodicis facultates suas vacuas fecerunt & sic inane nomen heredum liberis reliquerunt, atque quod ita Legi fraudem fecerint, mire sibi applauserunt.

§. VII.

Ast tales scire debebant Calumniatores, legis sententiam, seu mentem verbis imperare, non vero verba menti limites ponere. Scientia legum non est verba tenere, sed mentem earum rité nosse. Voluntas Legislatoris est ratio & anima verborum, quâ verba laxius posita restringuntur, strictius sumta extenduntur. Voluit Legislator, ut ex facultatibus suis quilibet quandam portionem ad liberos, parentes, aut suo modo fratres transmitteret. Prohibuit itaque, omnes deflectendi vias, tam directas, quam indirectas,

Etas, tam patentes, quam latentes. Qui itaque voluit Legitimam ad quosdam pervenire, his, qui ea quovis modo privantur, remedium eam consequendi concessisse censendus est. Et qui introduxit querelam inofficiosi in mortis causa negotiis, ob legitimam ademptam, eandem quoque dedisse intelligendus est in negotiis inter vivos in fraudem legitimæ susceptis. Ergo & analogia Juris Romani hanc inofficiosæ Donationis querelam sine ulla lege speciali stabilivisset.

§. VIII.

Ut autem omnis prætextus, quasi nulla lex immodicis & legitimam lædentibus posita esset donationibus, omneque tollatur dubium, Imperatores Philip-
 pus, Diocletianus & Maximianus, &
 B post

post eos Constantinus A. & Julianus Cæsar Judices ad formam inoffic. test. lites de donationibus inofficiosis oriundas decidere jusserunt. Allegari hic meretur præsertim *l. 9. C. b. t.* in qua Imp. Constant. Olybrio rescribit: „ Non convenire „ dubitari, quod immodicarum donatio- „ num omnibus querela *ad similitudinem* „ *inofficiosi testamenti* LEGIBUS fuerit „ introducta: Ut sit in hoc actionis utrius- „ que vel una causa vel similis existiman- „ da vel idem & temporibus & moribus.

§. IX.

Fundata igitur est, & ratione naturali & civili *Querela in officiose donationis*, quæ est actio personalis, data liberis vel parentibus vel suo modo fratribus contra eos, qui ritè quidem factam, sed legiti-

legitimam lædentem acceperunt donationem, ad eam revocandam seu rescindendam. Dico esse actionem personalem; Datur enim tantum contra eum, qui donationem accepit & ex ea locupletior factus est, non vero regulariter contra tertium possessorem. Oriturque ex quasi Contractu, qui fundatur in æquitatis Regula, quâ nemo præsumitur aliquem velle locupletari cum damno aliorum, vel publico scandalo.

§. X.

Actores sunt Liberi, Parentes vel certo casu fratres, quorum legitima læsa est. Non vero datur fratrum vel sororum filiis, patruis vel avunculis, amitibus vel materteris. Nam nec hi possunt querelam inofficiosi testam. instituere, Ergo nec hanc querelam. Quamvis

B 2

autem

autem inofficiosi testamenti querela non
 possit ab intestato locum habere, attamen
 si dictæ personæ immensas fecerunt
 donationes & intestati decesserunt, æque
 competit querela donationis inofficiosa
 ac si testatæ decessissent, *l. 3. b. t.*

§. XI.

Nec refert, an pater vel mater filiis
 vel extraneis donaverit *l. 1. 2. 5. 6. 7. c. b. t.*
 dummodo liberis emancipatis pater
 donaverit. Nam si in filium in potestate
 sua constitutum donationem contulit,
 non valet donatio, sed morte demum
 confirmatur *l. donationes quas parentes 25. de D. inter V. & U.* Ideò res donatæ
 non eximuntur dominio patris donantis, nec
 facta videri potest Don. ad submovendam
 querelam; proinde non dabitur inofficiosa
 donationis querela, sed *actio fam. erciscundæ*

scundæ l. 2. b. t. Neque refert, an pater proprias, vel mater à marito sibi donatas communi filio emancipato donaverit, etiam consentiente *Domino*, (Ita enim Maritos solebant uxores appellare.) Nam cum Donationes inter Virum & Uxorem prohibita sint, idem esset ac si pater filio donasset *l. 7. b.*

§. XII.

Uti autem Inofficiosi Testamenti querela non semper locum habet, Ita & hæc. Itaque I. Si adsit aliud remedium ordinarium, ad hoc, tanquam subsidiarium non venit. Unde si filiofamilias donatum à Patre, reliquis filiis, uti dictum est, competet ordinaria fam. erisc. actio. *l. 2. b. t.* & si minor 25. annis extraneo donavit, mater querelam inofficiosi non instituet, sed

B 3

ut

ut heres filii minoris ex ejus persona restitutionem in integrum petet. Nam & filius vivus hoc uti remedio potuisset. Quin ergo mater eo, tanquam ad heredes transitorio uti queat, nullum est dubium
l. 4. C. b. t.

§. XIII.

Sunt aliæ causæ (II.) quæ querelam hanc penitus excludunt; Nam quæ excludunt querelam inofficiosi testamenti, etiam exclud. querelam inoff. donat. Ergo Causæ exhered. in Nov. 115. allegatæ & a Donatario probatæ excludunt hoc remedium. Præsertim lapsus quinquennii, Læsio deficiens, Agnitio voluntatis defuncti. Nam actionis utriusque vel una causa vel similis existimanda & temporibus & moribus *l. f. b. t.*

§. XV.

§. XIV.

Effectus tamen utriusque actionis non per omnia videtur esse similis. Quippe testam. inofficiosi querela Jure Instit. Dig. & Cod. totum annullat testamentum, Jure Nov. vero solam heredis institut. infirmat. Verum Donatio inoffic. non enervatur tota, aſt ſaltem ad concurſum legitimæ respicitur, deduciturque tantum, quantum deest portioni à legibus imperatæ. Dicitur enim in l. 5. & 7. tantum ex factis donationibus debitum bonorum subsidium detrahendum, & id quod immoderatè gestum est, ſaltem revocandum.

§. XV.

Quo tempore actio hæc institui possit? quæritur. Respondetur, cum effectu non institui posse, nisi post mortem.

Tunc

Tunc enim demum apparet, an ad submovendam querelam tam effusa sit celebrata donatio & an reipsa fraus legitimæ facta fuerit. Ante mortem quippe donantis bona possent rursus crescere, quo quidem augmento persistente læsio ipso jure diminueretur vel plane tolleretur.

§. XVI.

Computatio autem læsionis primâ fronte difficilis videtur indagatu; hunc tamen in modum fieri debet: Addenda est summa rei donatæ quantitati bonorum, non tempore donationis existentium, sed à donante relictorum; Et si id quod relictum est, non facit tertiam aut dimidiam partem totius summæ, quæ prodiit, tunc demum de inofficiositate queri posse, certissimi juris erit.

T A N T V M.

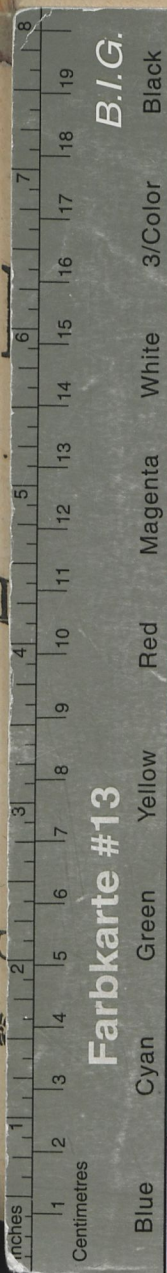
Strassburg, Diss., 1723-39

ULB Halle 3
002 491 648

Sl.

Pa. L. 58.
Pub. 8. num. 23.
474

C. D.
IO JURIDICA 12
E

8, 1.
M

1727 2
**ICIOSA
TIONE,**

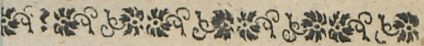
7 A M
10
**ESIDE
EBERHARDO**

**E K I O,
Can. Thomano,**

Censuræ subjiçiet

M DCC XXVII.

**ERICVS ANTHON,
burghens.**

**TORATI,
PIESCKERI, Univerf. Typogr.**

